

KULTURMILJÖ
HALLAND

STAFFENS HEMBYGDSGÅRD

Kulturhistorisk dokumentation, renovering av tak mm

Britt-Marie Lennartsson

RAPPORT ÖVER RENOVERING

Olofsbo hembygdsgård, Olofsbo 4:34, Stafsinge socken, Falkenbergs kommun

2016:15

OMSLAGSBILD	2016-29-3
FOTO	Britt-Marie Lennartsson, Kulturmiljö Halland
TEXT	Britt-Marie Lennartsson
DIARIENUMMER	2016-109

Staffens hembygdsgård ligger i Staffsinge socken, norr om Falkenbergs stad. Karta Kulturmiljö Halland.

RAPPORT ÖVER RENOVERING

Olofsbo 4:34, Olofsbo hembygdsgård

Dnr 2016-109, Rapportnr 2016:15
Länsstyrelsens dnr Lst dnr 434-6821-15

Britt-Marie Lennartsson

Under sommaren 2016 lades delar av gårdens halmtak om och större delen av taken försågs med ny ryggning. Staffens hembygdsgård har vid renoveringen erhållit bidrag från Länsstyrelsen till de antikvariska överkostnaderna. Bidraget förutsätter att arbetena utförs i samråd med antikvarisk medverkan och i enighet med Länsstyrelsens anvisningar.

Den antikvariska medverkan har utförts av bebyggelseantikvarie Britt-Marie Lennartsson, som även ansvarat för föreliggande rapport. Arkivmaterialet förvaras hos Kulturmiljö Halland, Bastionsgatan 3 i Halmstad under dnr 2016-109.

Historik och beskrivning

Gården Olofsbo 4:34 är belägen norr om Falkenberg några kilometer från kusten och omges av ett flackt, uppodlat landskap. Gården är helt kringbyggd och bebyggelsen utgörs av ett bostadshus och tre ekonomilängor i ett plan belägna kring en kullerstensbelagd gård. Manbyggnaden är uppförd i skiftesverk och flyttades hit från Olofsbo by i samband med Laga Skifte 1838. Ekonomibyggnaderna uppfördes 1892 och ersatte då äldre byggnader på samma plats. 1936 tillkom ett svinhus till den södra delen av östlängan. Samtliga byggnader har halmtak och rödfärgade, panelklädda fasader. 1963 bildades stiftelsen Olofsbo hembygdsgård för att bevara gården som exempel på den äldre byggnadstraditionen. Gården är byggnadsminne sedan 1982.

Skadebild

Byggnaderna är i återkommande behov av underhåll. Det gäller framför allt halmtaken som regelbundet behöver läggas om. Vid denna renovering har två ränndalar lagts om och större delen av taken har fått ryggas om då de skadats i en storm.

Vidare har vissa underhållsåtgärder utförts på två mindre byggnader vilka var i dåligt skick pga ålder. Även dessa mindre byggnader är viktiga för att bevara helhetsbilden av livet på gården.

Utförda arbeten

Omläggning av halmtak

Omtäckning av Staffens halmtak sker kontinuerligt, med en yta nästan varje år. I år har två rännalar täckts om med vass. Enligt tidigare diskussioner om lämpliga takmaterial, läggs just rännalar med vass p g a längre hållbarhet på vassen. Omläggning har skett på en rännal mot vägen i öster och en mot trädgården i väster. Täckningen har skett på samma sätt som tidigare.

Ryggning med havrehalm har gjorts runt större delen av längorna runt gården. Ryggning har gjorts på ekonomilängorna runt gården, samt på den stormskadade ryggningen på bostadslängan mot norr. Befintliga ryggträn har återanvänts.

Övriga åtgärder

Vissa övriga åtgärder har genomförts vilka inte ingår i bidragsärendet.

Övriga åtgärder i korthet vilka inte ingår i bidragsärendet:

- Renovering av fönster i bostadslängan pågår.
- Utedasset har genomgått en stor förnyelse, helt enligt tidigare utseende. Taket har täckts med papp.
- Panel och syll har bytts på södra sidan på det s k potatishuset, ett fristående litet hus strax öster om gårdsbyggnaderna. Olika bredder på panelen har använts för att återskapa det äldre utseendet. Utsidan har strukits med röd slamfärg.
- En skorsten på bostadslängans östra del har blåst ned. Hålet har tillfälligt täckts medan projektering pågår för ett återskapande.

Entreprenörer

Arbetena med halmtaket har utförts av Gamla Hus i Svarträ AB, Hans Bulthuis. Övriga arbeten har utförts av Oak Design, Långås.

Foton

Fotografierna förvaras i arkivet hos Kulturmiljö Halland, Bastionsgatan 3 i Halmstad. Följande serienummer i arkivet innehåller digitala fotografier som visar Staffens efter denna renovering:

Film nr	Datum	Fotograf
2014-82	2015-10-07	Britt-Marie Lennartsson
2016-29	2016-06-29	Britt-Marie Lennartsson

Foton före renoveringen

T v och mitten: Rännalen mot öster och mot väster, vilka i år stod på tur för omläggning.

T h: Bostadshusets gårdsfasad där skorstenen ännu stod kvar. Den har ett modernt utförande och var i sig inte av något kulturhistoriskt värde. Bostadshuset hade en tämligen ny ryggning, vilken fick göras om i år p g a skador efter en storm.

Foto efter renoveringen

Rännan mellan bostadshuset och den västra längan har lagts om.

Även rännan mellan den östra och den södra längan, mot vägen, har lagts om.

Större delen av taken har fått ny ryggning. Här södra längan mot söder och mot gården.

Bostadslängan mot gården har fått ny ryggning. Fönsterrenovering pågår varför fodren saknas. Uppe till höger syns resterna av den sönderblåsta skorstenen, vilken föreningen har för avsikt att återskapa.

Det lilla utedasset söder om södra längan har i stort återskapats, på samma grund, med innerväggen bevarad. Det är byggt på samma sätt som tidigare, med två ingångar.

Det s k potatishuset öster om gården har fått ny panel mot söder.

KULTURMILJÖ
HALLAND

Postadress: Bastionsgatan 3 | 302 43 Halmstad | Tel: 035-19 26 00
Fax: 035-19 26 26 | E-post: kansli@kulturmiljohalland.se | Hemsida: www.kulturmiljohalland.se